

Morgenmøde: Kort og aktuelt om beskyttede diger

D. 12. marts 2025

*Af Malthe Juel Strandby, Specialkonsulent og Jakob Hejberg,
Seniorkonsulent*

Medarbejdere i Erhvervsjura

Charlotte Bigum Lynæs
Områdedirektør

Bente G. Johansen
Afdelingskoordinator

Henriette Berthelsen
Koordinator

Malthe Juel Strandby
Specialist i miljø- og planret,
tilskud, støtte, udtagning
selskabsret

Cecilie Bentzen Meinertz
Specialist i fast ejendom,
vand, ekspropriation,
BNBO, Kontrakter

Stefanie Sommer Abild
Specialist i tilskud og støtte
Miljø- og planret

Joan Andresen
Specialist i Miljøret

Ole Kirk
Specialist i
Ekspropriation

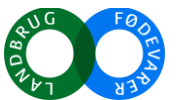
Knud Erik Jensen
Specialist i Planret

Afdeling; Vand & Natur

Jakob Hejberg

Find os på lf.dk
"For medlemmer"
"Rådgivning og services"
"Jura & Skat i AFP"

Dagsorden

- Intro til sten- og jorddiger
- Beskyttelsesværdighed
- Dispensationsadgang
- Nyt om digeregistreringen (opdateret kort ultimo 2024)
 - Hvad medfører det?

Intro til sten- og jorddiger - det retlige grundlag

- Museumslovens § 29 a, stk. 1:
 - *"Der må ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende."*
- NB! Diger som fortidsminder er en kategori for sig selv
- Forbuddet gælder "tilstandsændringer" på diger.

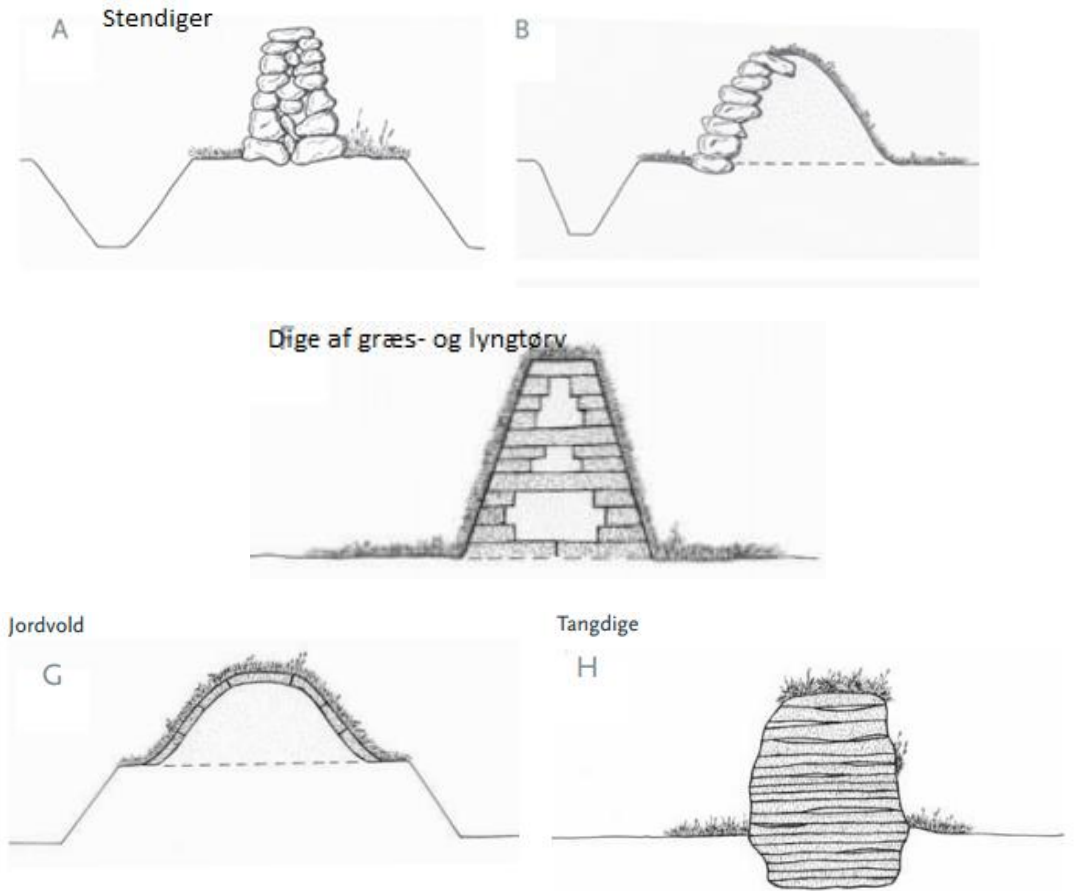

Intro til sten- og jorddiger - digetyper

- Stendiger (selvstændigt beskyttet)
- Diger af græs og lyngtørv
- Jordvorde
- Tangdiger
- Diger med grøfter

Kun beskyttet hvis angivet
som dige på 4 cm-kort
- *eller ligger på eller*
afgrænser beskyttede
naturtyper
- *eller ejet af offentlige*
myndigheder

Intro til sten- og jorddiger - myndighedskompetence

Kommune:

Behandler sager

- vurderer om et dige er beskyttet + beslutning om evt. dispensation

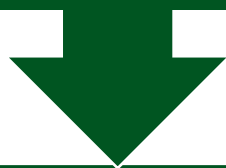

Slots- og Kulturstyrelsen
(Staten):

Tilsynsmyndighed

Beskyttelsesværdighed

Hvis et beskyttet dige fremgår af kortværket og er fjernet / ønskes fjernet, skal myndighederne prøve, om det var / er beskyttelsesværdigt.

3 forhold skal undersøges:

Landskabelig betydning

Kulturhistorisk
betydning

Biologisk betydning

Dispensationsadgang

- Kommunen kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra beskyttelsen (dispensationsadgang)
- Forbuddet mod at ændre digers tilstand er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i at bevare sten- og jorddigerne.
- Reglerne om dispensation skal administreres restriktivt.
- En væsentlig jordbrugs- eller anden økonomisk eller rekreativ interesse er ikke en tilstrækkelig begrundelse for et indgreb.
 - "særlige tilfælde" = samfundsmæssige interesser er så vigtige, at de i den konkrete sag kan overskygge de bevaringsinteresser, lovgivningen skal beskytte
- Dispensation til digegennembrud = lempelig adgang

Ny digere registrering

Landbrug & Fødevarer

Hvad er det sket?

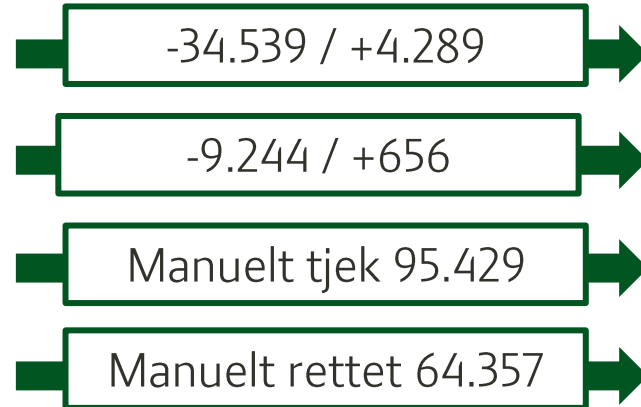
Tidligere registrering

132.729 diger

Svarende til 31.825 km

Beskyttelse skulle tjekkes hver gang

Lav nøjagtighed af digers placering

Ny registrering

105.819 diger

Svarende til 30.480 km

Alle diger er registreret med en beskyttelsesårsag

Høj nøjagtighed af digers placering

Status - konkret udpegning

- 5 kommuner foretaget konkret udpegning undervejs:

Status - konkret udpegning

○ 5 kommuner foretaget konkret udpegning undervejs:

Hvad er det sket?

Tidligere registrering

132.729 diger

Svarende til 31.825 km

Beskyttelse skulle tjekkes hver gang

Lav nøjagtighed af digers placering

-34.539 / +4.289

-9.244 / +656

Manuelt tjek 95.429

Manuelt rettet 64.357

Ny registrering

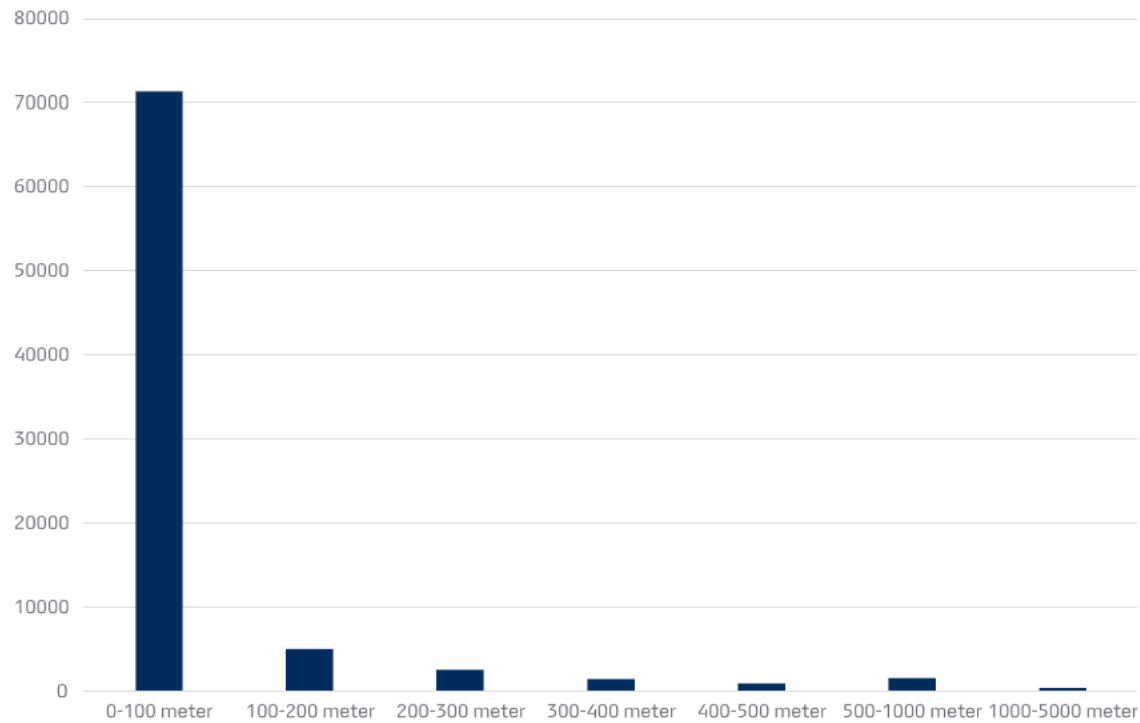
105.819 diger

Svarende til 30.480 km

Alle diger er registreret med en beskyttelsesårsag

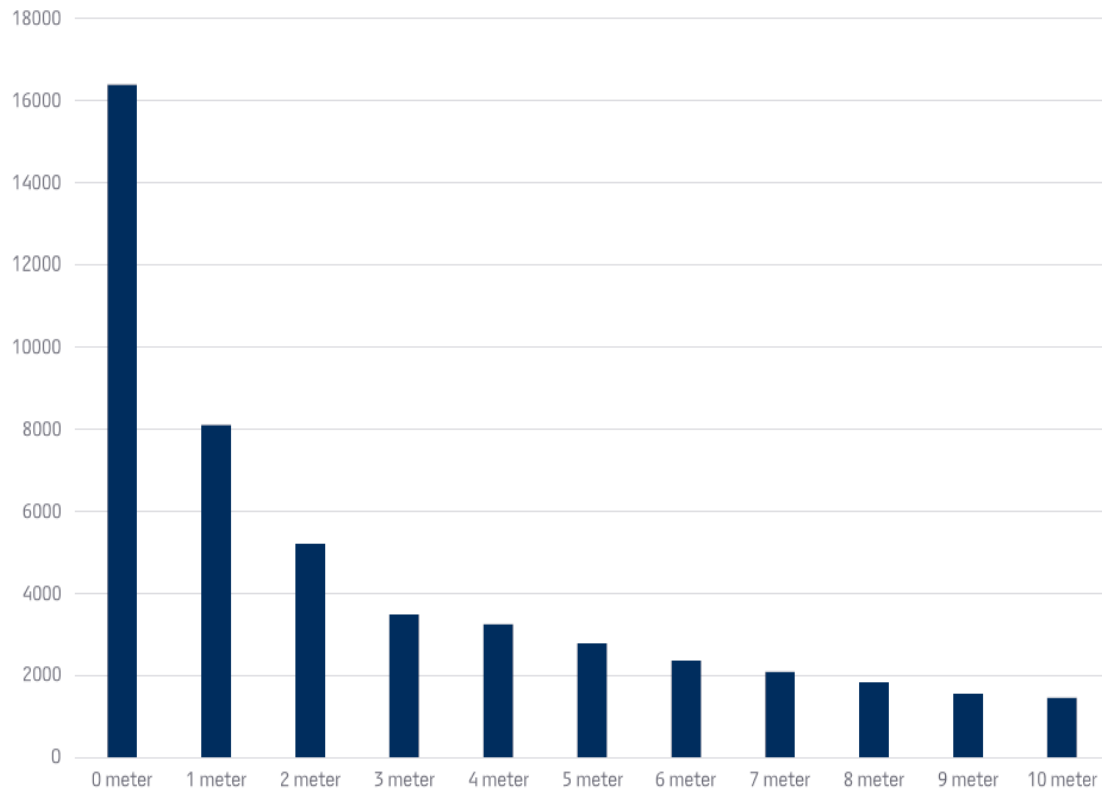
Høj nøjagtighed af digers placering

Forbedret nøjagtighed

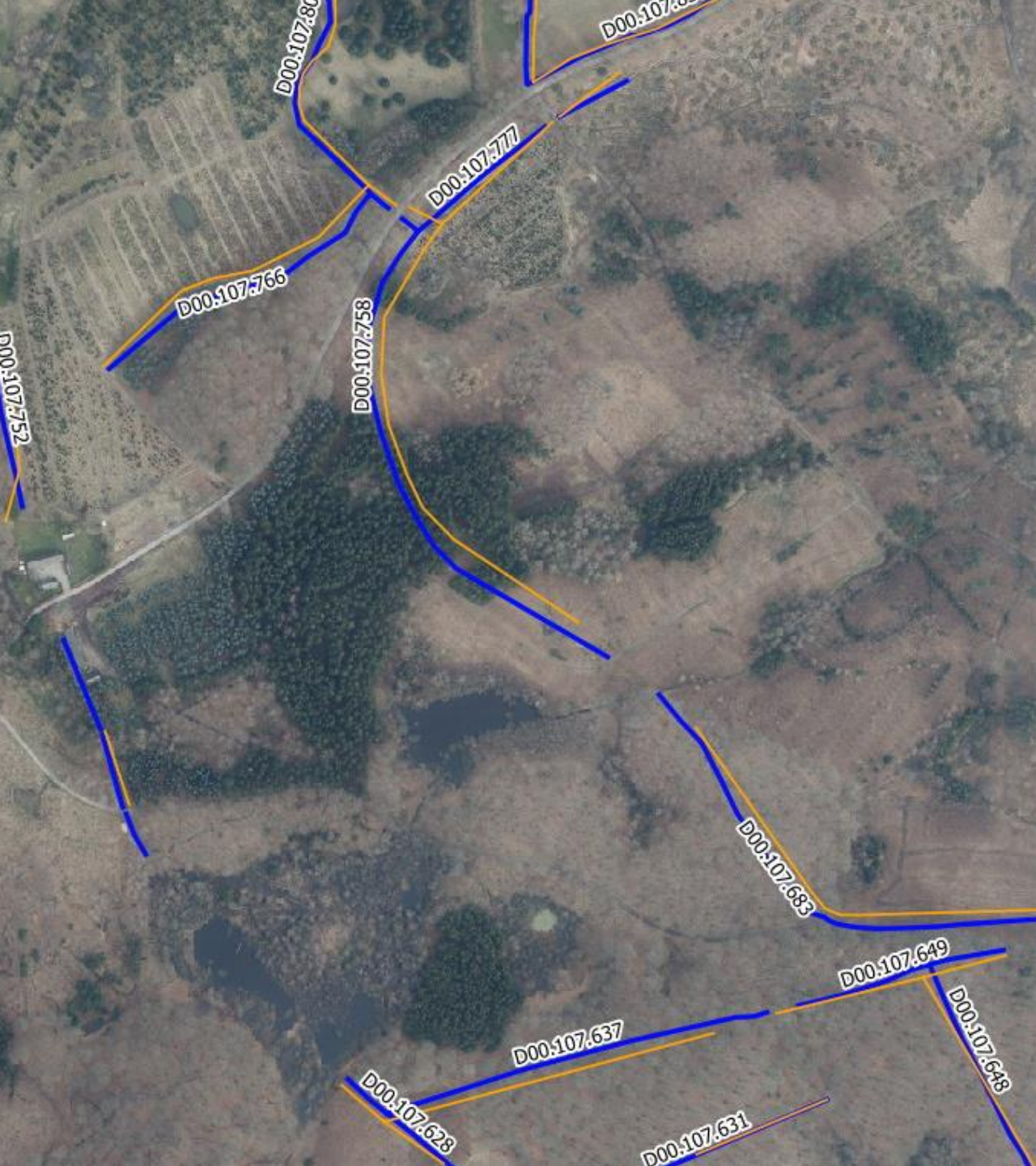
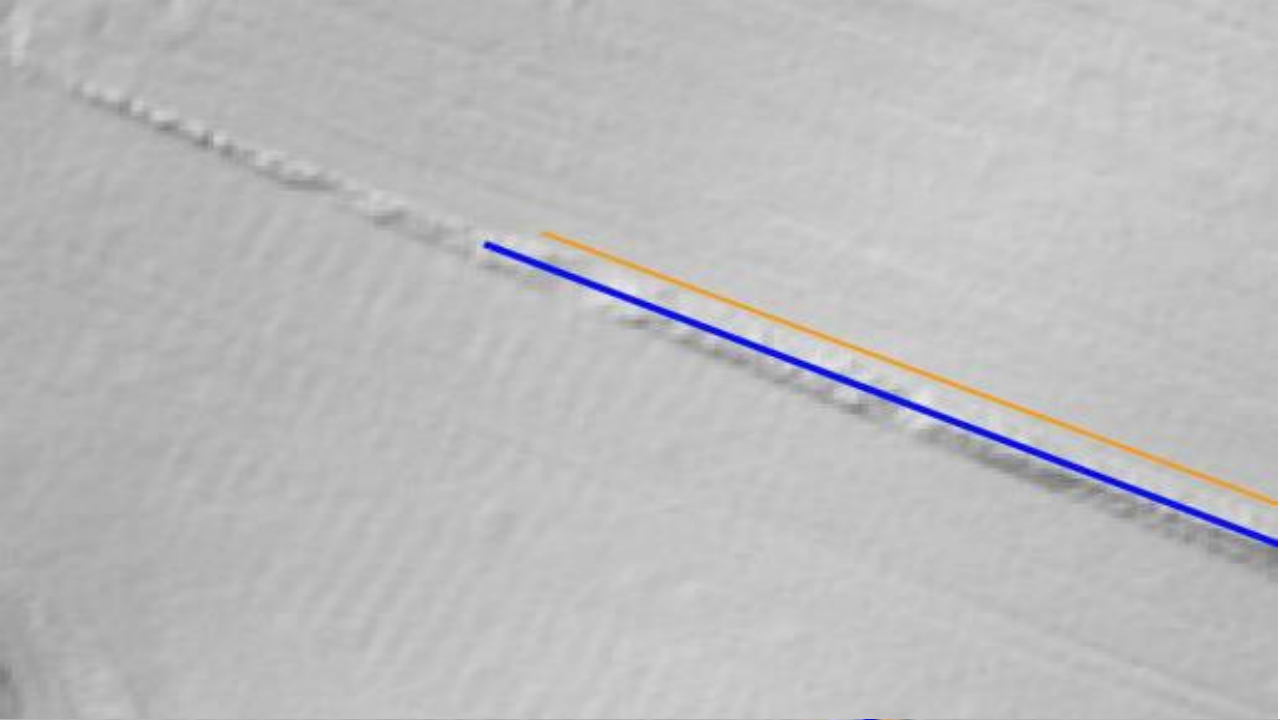

- Målt på endepunkter
- Forkortede diger registreres med stor ændring
- Ca. 50.000 diger er flyttet 0-10 meter

Forbedret nøjagtighed

- Målt på endepunkter
- Forkortede diger registreres med stor ændring
- Ca. 50.000 diger er flyttet 0-10 meter
- 20 % af diger er flyttet mindre end én meter

Hvad er det sket?

Tidligere registrering

132.729 diger

Svarende til 31.825 km

Beskyttelse skulle tjekkes hver gang

Lav nøjagtighed af digers placering

■ -34.539 / +4.289 ➡

■ -9.244 / +656 ➡

■ Manuelt tjek 95.429 ➡

■ Manuelt rettet 64.357 ➡

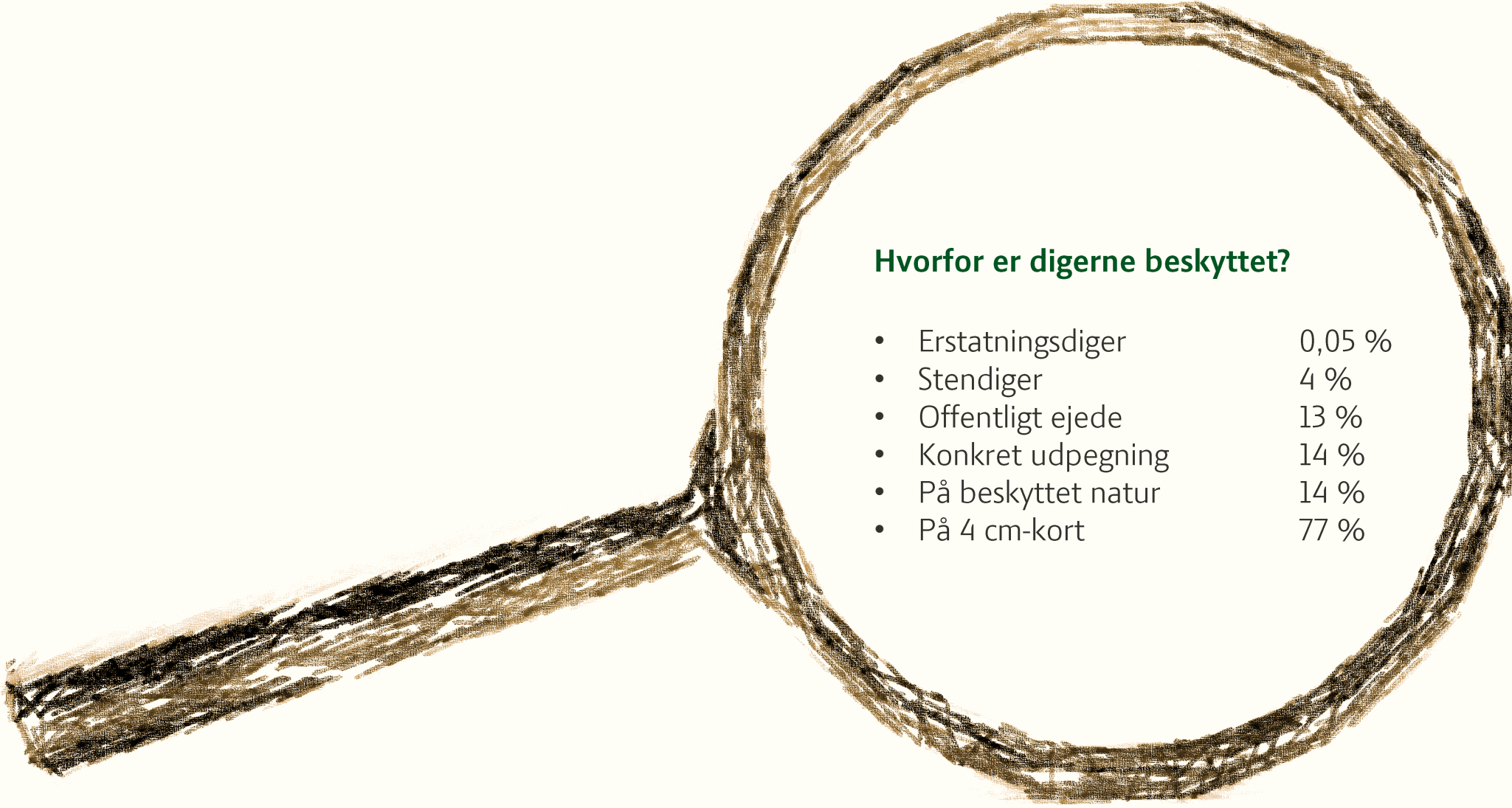
Ny registrering

105.819 diger

Svarende til 30.480 km

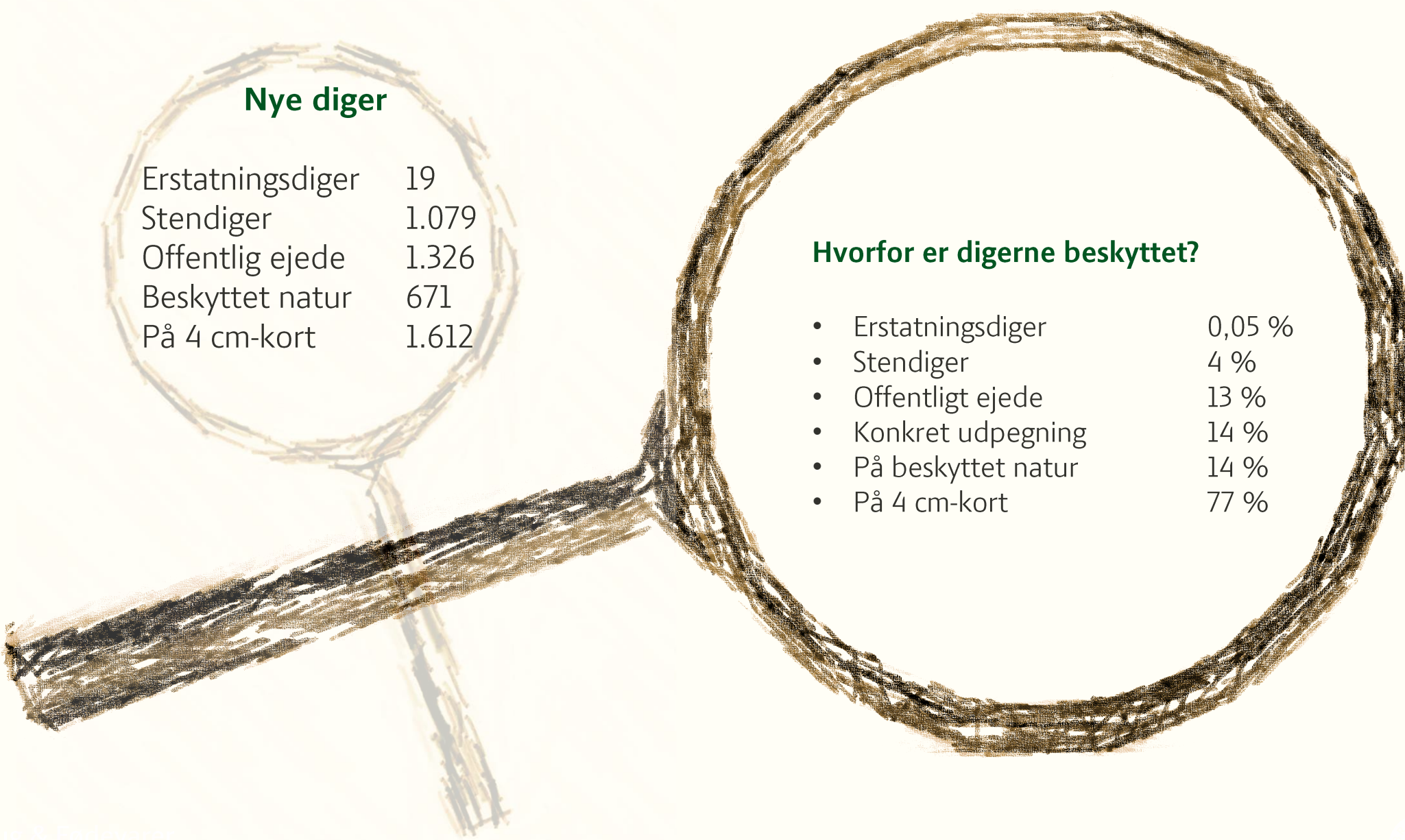
Alle diger er registreret med en beskyttelsesårsag

Høj nøjagtighed af digers placering

Hvorfor er digerne beskyttet?

- Erstatningsdiger 0,05 %
- Stendiger 4 %
- Offentligt ejede 13 %
- Konkret udpegning 14 %
- På beskyttet natur 14 %
- På 4 cm-kort 77 %

Nye diger

Erstatningsdiger	19
Stendiger	1.079
Offentlig ejede	1.326
Beskyttet natur	671
På 4 cm-kort	1.612

Hvorfor er digerne beskyttet?

• Erstatningsdiger	0,05 %
• Stendiger	4 %
• Offentligt ejede	13 %
• Konkret udpegning	14 %
• På beskyttet natur	14 %
• På 4 cm-kort	77 %

By-/Sommerhuszone	3.600
Kystbeskyttelsesdiger	2.942
Fjernet for 1992	4.303
Kirkegårdsdiger	404
Ikke omfattet af beskyttelseskriterier	12.774
Erstattes af anden digestrækning	26.383
Dubletter	2.764
Godkendt slettet af SLKS	11.804
• Diger som kommune har meddelt tilladelse til at fjerne • Snevolde, støjvolde, jernbanediger • Grøfter, kanaler m.m.	

Relevante informationer om registrerede diger

- Ingen informationer har tidligere beskrevet diget
- Inkluderet i ny registrering:
 - Årsag
 - Beskrivelse af type

Navn	Eksempel
Beskyttelsesårsag	På 4 cm-kort
Digetype	Udskiftningsdige
Kulturhistorisk værdi	Høj
Landskabelig værdi	Middel
Biologisk værdi	Lav

- Gjort klar til i ny registrering:
 - Kulturhistorisk værdi
 - Landskabelig værdi
 - Biologisk værdi

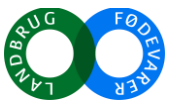
Projekt stendiger?

Landbrug & Fødevarer

Kurser og webinarer i 2025

- Erhvervsjura morgenmøde 10. juni 2025 –
Tilbagebetalingssager v/Charlotte Bigum Lynæs
- Erhvervsjura morgenmøde 27. august 2025 – Emne er ikke
fastlagt endnu
- Erhvervsjura morgenmøde 26. november 2025 – Emne er ikke
fastlagt endnu

Tak.

Malthe Juel Strandby, Specialkonsulent
msta@lf.dk
2170 5069

Jakob Hejberg, Seniorkonsulent
jhej@lf.dk
2646 4323

Landbrug & Fødevarer

